

RIKSARKIVAREN

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Deres ref
201103094-12/MAN

Vår ref
2012/6061 HANKNU

Dato
13.8.2012

Vedtak om bevaring og kassasjon - NHD og forløpere

Vi viser til brev av 14. mars 2012, hvor Nærings- og handelsdepartementet (NHD) søker om å få godkjent bevarings- og kassasjonsplan for NHD og forløpere. Planen omfatter fire forskjellige perioder, og inkluderer både papirarkiv og elektronisk arkiv.

Med hjemmel i lov av 4. desember 1992 nr. 126 (arkivloven) § 9 bokstav c vedtar Riksarkivaren følgende:

- Sakarkivet på papir etter NHD og forløpere skal bevares. Serier fra sakarkivet som er vurdert særskilt skal bevares, med følgende delvise unntak:
 - K-serien: innsendte lister fra fylkeskommunene med oversikter over dagligvarehandler, mangfoldiggjort materiale og innsendt dokumentasjon knyttet til fylkesplaner som ikke har vært gjenstand for saksbehandling kasseres. Øvrig materiale i k-serien bevares.
 - Serie inneholdende konsesjoner etter industrikonsesjonsloven, den alminnelige konsesjonslov og lov om erverv av næringsvirksomhet: kortfattet og rutinepreget saksbehandling kasseres, øvrig dokumentasjon bevares.

- NHDs elektroniske sakarkiv skal bevares.

Øvrig elektronisk materiale

- NHDs kopier av Nærings- og energidepartementets journal med tilhørende dokumentkort og fillager kan kasseres, forutsatt at tilsvarende informasjon finnes i Olje- og energidepartementet og blir avlevert herfra.
- Arkivdelen for perioden 1997-2002 kan kasseres, siden denne arkivdelen er kopiert ut og ligger som en egen historisk database. Den historiske databasen skal bevares.
- Fagsystemet MABRA inneholder opplysninger fra skipsverftene i Norge, og dannet grunnlag for rapportering til OECD. Opplysningene er i hovedsak skipstype, vekt, ordre, pris, verft og sysselsetting. MABRA skal bevares.
- Ressursdatabasen 1994 - 2007 består av oversikter over bedrifter som var prioritert i en krisesituasjon. Oversikt over bedriftene er skrevet ut fra registeret og er arkivert i Nærings- og handelsdepartementets sakarkiv. Ressursdatabasen skal bevares i tillegg til de papirbaserte utskriftene.

Nærings- og handelsdepartementet avgjør selv hvor lenge materialet som kan kasseres må oppbevares av administrative og juridiske hensyn.

Med hilsen

Ivar Fønnes
riksarkivar

Hans Knut Trælhaug
arkivar

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Riksarkivet
Postboks 4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

Deres ref

Vår ref
201103094-12/MAN

Dato
14.03.12

**Forslag til Bevaring- og kassasjonsplan for Nærings- og handelsdepartementet
– Anmodning om Riksarkivarens godkjenning**

Nærings – og handelsdepartementet (NHD) viser til arkivloven § 9 om kassasjon, arkivforskriftens § 3-21 om organets plikt til å utarbeide spesifiserte kassasjonsregler for egne fagsaker og til rundskriv av 250610 om generell bevaring og kassasjon i Noark-baserte løsninger.

Stiftelsen ASTA har utarbeidet ett forslag til Bevarings- og kassasjonsplan/kassasjonsregler for arkivmateriale tilhørende Industridepartementet, Næringsdepartementet og NHD, og departementet ber med dette om at vedlagte plan/regler for bevaring- og kassasjon godkjennes av Riksarkivaren.

Ved eventuelle anmerkninger ønsker vi at det sendes kopi til Stiftelsen ASTA.

Med hilsen

Fartein Sætre (e.f.)
ekspedisjonssjef

Marit Andersen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg 1

Postadresse
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgata 13-15

Telefon
22 24 90 90
Org no.
972 417 890

Administrasjonsavdelingen
postmottak@nhd.dep.no

Saksbehandler
Marit Andersen
22240136

Bevarings- og kassasjonsplan

Nærings- og handelsdepartementet

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Innhold

Innledning.....	3
Sammendrag for bevarings- og kassasjonsregler.....	4
Nærings- og handelsdepartementet.....	8
Historikk.....	8
Virksomhetsoppgaver og organisasjon.....	11
Bevarings- og kassasjonsregler for Nærings- og handelsdepartementets arkiver.....	15
A – Møtebøker, referatprotokoller.....	15
B – Kopibøker.....	15
C – Journaler.....	15
D – Saks- og korrespondansearkiv ordnet etter organets hovedsystem.....	15
Bevarings- og kassasjonsvurdering på overordnet nivå for Nærings- og handelsdepartementet med forløpere - papirarkiv.....	17
Konsesjoner kjøp av eiendom- og aksjer.....	19
K-serien.....	21
S-serien.....	24
Konsesjoner etter ervervsloven.....	27
Bevarings- og kassasjonsvurdering på overordnet nivå for Nærings- og handelsdepartementet med forløpere – elektronisk arkiv.....	29
Kopierte baser og arkivdeler.....	31
Fagsystemer.....	33
Regelverk for bevaring og kassasjon.....	34
Arkivbegrensning.....	34
Bevaring.....	35
Kassasjon.....	36
Metode for vurdering av arkivmaterialet.....	37

Innledning

Dette er bevarings- og kassasjonsplanen for arkivene til Nærings- og handelsdepartementet (NHD). Planen er utarbeidet av Trond Negaard og Kjetil Vengstad fra Stiftelsen Asta. Den er basert på en gjennomgang og kartlegging av NHDs arkiver og NHDs arkivtjenestes forarbeider.

Dokumentet oppfyller kravene som stilles i *Forskrift om offentlige arkiv av 11. desember 1998 nr. 1193* (Arkivforskriften) til bevarings- og kassasjonsregler, og er basert på arbeidsmetodene Riksarkivaren anbefaler. Videre er det foretatt bevarings- og kassasjonsvurderinger med utgangspunkt i *Rapport fra bevaringsutvalget*.

Reglementet skal gi en oversikt over hvilket arkivmateriale som skal bevares, og hva som kan kasseres. Planen omfatter NHDs papirarkiver og det elektroniske arkivet. NHD gikk over til elektronisk arkiv fra 1. januar 2003

Riksarkivet stiller krav om at arkivmateriale som skal avleveres gjøres gjenstand for bevarings- og kassasjonsvurdering.

Dokumentet er todelt. I første del av dokumentet presenteres korte trekk av NHDs historie, funksjon og virksomhet, organisasjon og arkivmateriale. Videre følger bevarings- og kassasjonsvurderinger av arkivet, samt de foreslåtte bevarings- og kassasjonsreglene for Nærings- og handelsdepartementets arkiver. Disse presenteres også i kortversjon i sammendraget på side 4.

Andre del av dette dokumentet består av en gjennomgang av regelverket for bevaring og kassasjon. Her forklares regelverket som gjelder for bevaring, arkivbegrensing og kassasjon. Deretter beskrives metoden som er brukt i forbindelse med bevarings- og kassasjonsvurdering av Nærings- og handelsdepartementet arkivmateriale. Denne metoden er hentet fra Bevaringsutvalgets rapport fra 2002.

Sammendrag for bevarings- og kassasjonsregler

Industridepartementet 1986 – 1987 og Næringsdepartementet 1988 - 1989

Arkivserie:	Format	Hyllemeter	Bevarings-/kassasjonsforslag
A – Møtebøker, referatprotokoller, forhandlingsprotokoller osv.	Papir	0,2	Bevares jf. Arkivforskriften §3-20 b
B – Kopibøker 1986 – 1987 1988 - 1989	Papir	5,9	Bevares jf. Arkivforskriften § 3-20 d
C – Journaler og journalregistre	Papir	0,8	Bevares jf. Arkivforskriften § 3-20 e
D – sakarkiv etter nøkkel Klasse 0, 1 og 2 Klasse 3 – 9	Papir	82,4 77,7	<p>Sakarkivet bevares etter at det er foretatt arkivbegrensning og kassasjon etter <i>Felles bevarings- og kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen</i>.</p> <p>Følgende fagsaker er skilt ut for nærmere vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - K-serien <p>Innsendte lister fra fylkeskommunene med oversikter over dagligvarehandler kasseres.</p> <p>Mangfoldiggjort materiale og innsendt dokumentasjon ifm. fylkesplaner kasseres</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - S-serien <p>Vurdering:</p> <p>Seriene bevares i sin helhet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 412.1 – Konsesjoner for eiendoms- og aksjeervert <p>Vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Serien bevares i sin helhet
--	--	--	--

Næringsdepartementet 1990 – 1992

Arkivserie:	Format	Hyllemeter	Bevarings-/kassasjonsforslag
A – Møtebøker, referatprotokoller, forhandlingsprotokoller osv.	Papir	0,1	Bevares jf. Arkivforskriften §3-20 b
B – kopibøker	Papir	2,5	Bevares jf. Arkivforskriften § 3-20 d
C – Journal	Elektronisk		Bevares jf. Arkivforskriften § 3-20 e
D – sakarkiv etter nøkkel			Sakarkivet bevares etter at det er foretatt arkivbegrensning og kassasjon etter <i>Felles bevarings- og kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen</i> .
Klasse 0, 1 og 2		10,6	Følgende fagsaker er skilt ut for nærmere vurdering:
Klasse 3 – 9		59,4	<ul style="list-style-type: none"> - Arkivkode 371 – Industrikonsesjoner <p>Vurdering:</p> <p>Serien bevares i sin helhet.</p>

Nærings- og handelsdepartementet 1997 – _d.d

Arkivserie:	Format	Hyllemeter	Bevarings-/kassasjonsforslag
A - Møtebøker, referatprotokoller, forhandlingsproto- koller osv.	Papir	0,3	Bevares jf. Arkivforskriften § 3-20 b
B – Kopibøker	Papir	20	Bevares jf. Arkivforskriften § 3-20 d
C – Journal	Elektronisk		Bevares jf. Arkivforskriften § 3-20 e
D – sakarkiv etter nøkkel Klasse 0, 1 og 2 Klasse 3 – 9	Papir. Elektronisk fra 2003	49,4 177,5	<p>Sakarkivet bevares etter at det er foretatt arkivbegrensning og kassasjon etter <i>Felles bevarings- og kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen</i>.</p> <p>Følgende fagsaker er skilt ut for nærmere vurdering (papirarkiv):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arkivkode 371 – Konsesjoner etter ervervsloven <p>Vurdering: Kortfattet og rutinepreget saksbehandling kasseres. Saker som har ført til omfattende saksbehandling bevares.</p>

Kopierte baser og arkivdeler

Navn	Bevarings-/kassasjonsforslag
Kopi av journal etter Nærings- og energi-departementet 1993 – 1997	Kasseres
Nærings- og handels-departementets arkivdel for perioden 1997-2002	Kasseres

Fagsystemer

Navn	Bevarings-/kassasjonsforslag
Mabra	Kasseres
Ressursdatabasen 1994-2007	Kasseres

Nærings- og handelsdepartementet

Historikk

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) som det fremstår i dag, ble opprettet i 1997. NHD har imidlertid røtter tilbake til 1845 med opprettelsen av Departementet for det indre, som hadde som oppgave å fremme norsk næringsvirksomhet. Fra 1903 ble Departementet for det indre døpt om til Departementet for udenrigske Sager, Handel, Sjøfart og Industri, og ti år senere til Departementet for sociale Sager, Handel, Industri og Fiskeri.

I 1916 ble et eget Departement for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri skilt ut fra Socialdepartementet. Med støtte fra en rekke næringsorganisasjoner hadde handelsstandsforeningene fra århundreskiftet arbeidet for å få opprettet et næringsdepartement etter mønster av Landbruksdepartementet. Det nye departementet innebar at et eget departement for fremme av norsk næringsliv ble opprettet. Tidligere hadde for eksempel sjøfart vært underlagt Utenriksdepartementet, og i Socialdepartementet var administrasjonen av norske næringer representert som en underavdeling.

Det nye departementet hadde imidlertid ikke fullt ut ansvaret for fremme av norsk handel – utenrikshandelen falt fremdeles inn under Utenriksdepartementets mandat. I utgangspunktet besto departementet av to avdelinger: Avdeling for håndverk og industri og avdeling for sjøfart og fiske. I tillegg ble Poststyrelsen overført fra Arbeidsdepartementet.

I likhet med statsforvaltningen for øvrig, hadde Handelsdepartementet en markant utvidelse både hva ansvarsområder og personell angikk i Mellomkrigstiden. Spesielt styrket departementet sin posisjon i fiskerisektoren.

Under okkupasjonstiden 1940-1945 gjorde NS-regimet betydelige endringer i den norske statsforvaltningen. Handels- og industridepartementet ble slått sammen med Forsyningsdepartementet til Næringsdepartementet i 1943. Departementet bestod nå av åtte forskjellige avdelinger: Sentralavdelingen, Handelsavdelingen, Industri- og håndverksavdelingen, Avdelingen for industriforsyning, Fiskeriavdelingen, Avdelingen for proviantering og rasjonering, Sjøfartsavdelingen og Planavdelingen. Samtidig eksisterte Handels- og industridepartementet parallelt i London, og hadde som sin fremste oppgave å holde flåten bemannet og sørge for sjøfolkene velferd under krigen.

Ved kongelig resolusjon 5.12.1947 ble et nytt Handelsdepartement opprettet, og det tidligere Departementet for handel, sjøfart, industri og håndverk skiftet navn til Industri-, håndverk- og

skipsfartsdepartementet – vanligvis kalt Industridepartementet. I realiteten var også dette et nytt departement. Industridepartementet fikk ansvar for industri, håndverk, skipsfart og vassdrags- og elektrisitetsvesen, mens handel, nasjonalbudsjett, valuta- og eksport-/importregulering ble Handelsdepartementets ansvarsområde. Skipsfartssakene fulgte etter dit i 1955.

Etter krigen styrket staten sitt industriengasjement. Det var behov for å få gjenreist industrien og få i gang boligbygging så raskt som mulig. Økning i levestandard ble sett i sammenheng med industriell vekst. Den industripolitiske hovedstrategien var å reise valutaskapende storindustri på basis av norske naturressurser. Dette økte engasjementet var en viktig grunn for å ha et eget industridepartement.

Departementet ble organisert i fire avdelinger og et direktorat. Det var Den alminnelige avdeling, Industridirektoratet, Sjøfartsavdelingen, Skipsfartsavdelingen og Avdeling for vassdrags- og elektrisitetsvesen. I årene som fulgte ble det gjennomført flere omorganiseringer. Blant annet ble Statsselskapavdelingen opprettet i 1966. Etter oljefunnene i Nordsjøen ble Olje- og bergverksavdelingen, Statens oljedirektorat og Den Norske Stats Oljeselskap A/S opprettet i 1972. I tillegg ble Vassdragstilsynet overført til Miljøverndepartementet.

En viktig hendelse i Industridepartementets historie var delingen av departementet i 1978. Olje- og energisektoren ble da overført til et eget Olje- og energidepartement. Industridepartementet hadde ansvaret for de generelle industripolitiske saker og for de fleste enkeltsaker som hører inn under industrien. Unntak var visse deler av næringsmiddelindustrien og hermetikkindustrien som var knyttet til Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet. En vesentlig del av departementets virksomhet var spesialisert med sikte på behandling av saker som vedrører enkelte bransjer og enkeltbedrifter.

Behandlingen av en rekke saker var lagt til institusjoner og organer som hørte inn under departementet. Disse institusjonene og organene var i stor utstrekning tillagt oppgaver vedrørende veiledning og tjenesteyting overfor industrien og næringslivet.

Industridepartementet var nå organisert i fem avdelinger: Administrasjonsavdelingen, Forhandlings- og forskningsavdelingen, Industriavdelingen, Statsselskapsavdelingen og Utredningsavdelingen.

I 1988 ble Næringsdepartementet etablert ved at Industridepartementet fikk tilført følgende nye saksområder:

- Bygg- og anleggsnæringen
- Innenriks varehandel

- Reiselivsnæringen
- Administrativt ansvar for den statlige delen av Den Norske Industribank

I 1993 fulgte nye endringer etter at Regjeringen ønsket å samle energipolitikken og store deler av næringspolitikken under én ledelse. Det nye departementet fikk navnet Nærings- og energidepartementet, og var en ren sammenslåing av de to departementene det fikk navnet sitt fra. Hovedarbeidsområdet var å legge til rette for en samordnet og helhetlig energi- og næringspolitikk. Departementet bestod av fem avdelinger:

- Energi- og vassdragsavdelingen
- Forskningsavdelingen
- Næringsavdelingen
- Olje- og gassavdelingen
- Administrativ og juridisk avdeling

I 1997 ble det gjort ytterligere endringer i departementsstrukturen, og 1. januar ble Nærings- og handelsdepartementet (NHD) opprettet. Ved opprettelsen av departementet ble én avdeling fra Utenriksdepartementet slått sammen med tre avdelinger fra det tidligere Nærings- og energidepartementet. Ved opprettelsen av NHD ble de næringspolitiske virkemidlene samlet under ett departement. Dette skulle lette oppfølging av bedriftene fra lokalsamfunn til utenlandske markeder. Myndigheter og næringsliv kunne nå få til et bedre samspill ute i verden, blant annet ved at det offentlige norske apparatet ute var blitt samordnet gjennom norske ambassader.

Nærings- og handelsdepartementet fikk ansvaret for bilaterale økonomiske forbindelser samt næringslivsrettet arbeid i utlandet. I tillegg ble ansvaret for samordningen av regjeringens IT-politikk lagt til Nærings- og handelsdepartementet i oktober 1997. Dette innebar koordinering av strategiske satsinger på informasjons- og kommunikasjonsteknologi, bl.a. innen næringsutvikling, utdanning, distriktpolitikk og offentlig sektor. NHD ble organisert i fire avdelinger fra begynnelsen av:

- Avdeling for internasjonalisering, veiledning og skipsfart
- Avdeling for forskning, teknologi og kompetanse
- Næringspolitisk avdeling
- Administrativ og juridisk avdeling

Siden opprettelsen i 1997 har NHD vært gjenstand for en rekke omorganiseringer i tråd med utviklingen internasjonalt. IT-baserte globale næringer fikk eksempelvis langt større fokus på begynnelsen av 2000-tallet, og departementet fikk en egen IT-avdeling. NHD skulle videreutvikles som et sentralt departement for forvaltning av statlig eierskap, og dette innebar blant annet at arbeidet med lover og forskrifter ble skilt fra utøvelsen av statlig eierskap. IT-arbeidet i departementet ble senere underlagt en egen avdeling for forskning og innovasjonspolitik. Hensikten med den nye avdelingen var å øke fokus og gjennomslagskraft ved å samle departementets kompetanse og ressurser innenfor forskning og innovasjonspolitik i én avdeling.

Første oktober 2008 ble det gjennomført en omorganisering ut fra et ønske om klarere ansvarsområder og samling av relaterte fagområder. Departementet ble delt i seks avdelinger. Administrasjonsavdelingen og Eierskapsavdelingen bestod med navn og innhold, mens det ble opprettet fire nye avdelinger. Det ble lagt vekt på navn som skulle gi en bedre beskrivelse av avdelingenes ansvarsområder. I tillegg til Administrasjonsavdelingen og Eierskapsavdelingen, bestod departementet nå av Næringspolitisk avdeling, Maritim avdeling, Handelspolitisk avdeling og Forsknings- og innovasjonsavdelingen.

Virksomhetsoppgaver og organisasjon

Nærings- og handelsdepartementet har ansvaret for å utforme en fremtidsrettet næringspolitikk. Det innebærer å påvirke alle politikkområder som har betydning for verdiskaping.

Det er den samlede verdiskapingen i landet som bestemmer nivået på velstand og velferd i Norge. Målet for regjeringens næringspolitikk er derfor at vi skal ha størst mulig verdiskaping i norsk økonomi.

Departementet skal utforme, forvalte og tilrettelegge politikk for norsk næringsvirksomhet og fremme handel, forskning og innovasjon, entreprenørskap, tilgang på kompetent kapital, samt andre næringspolitiske virkemidler og skipsfartspolitik.

Nærings- og handelsdepartementet skal også bidra til samordning av ulike departementers arbeid for å sikre en helhetlig, god og fremtidsrettet næringspolitikk.

Departementet er sekretariat for nærings- og handelsministeren. Dette innebærer å gi faglige råd til statsråden og regjeringen på det næringspolitiske området og bistå i utarbeidelsen av dokumenter til Stortinget.

Nærings- handelsdepartementet består per juli 2011 av seks avdelinger, som gjenspeiler departementets ansvarsområder, administrasjon og kommunikasjonsvirksomhet:

- **Administrasjonsavdelingen**

Administrasjonsavdelingen sørger for administrative tjenester og systemer som sikrer at fagavdelingene i størst mulig grad kan fokusere på aktiviteter knyttet til departementets hovedmål. Avdelingen har ansvaret for å utvikle og vedlikeholde systemer som gjør departementet og næringslivet i stand til å håndtere kriser innen områdene forsynings- og skipsfartsberedskap.

- **Eierskapsavdelingen**

Alle selskapene som forvaltes i avdelingen følges av spesielle selskapsteam sammensatt av økonomer og jurister. Tverrgående aktiviteter organiseres som egne løpende eller tidsavgrensede prosjekter. Å forvalte statens eierandel i selskapene betyr blant annet å oppnevne representanter til selskapenes styrer, å overvåke og følge opp selskapenes økonomiske resultater og å ta stilling til eventuelle eierdisposisjoner i selskapene.

- **Næringspolitisk avdeling**

Avdelingen har ansvar for den generelle næringspolitikken, makroøkonomi, skatter/avgifter, egen seksjon for reiseliv, generelt bransjeansvar (unntatt maritim sektor), indre marked med tillegg av standardisering, samsvarsvurderinger, tekniske kontrollorganer mv., næringslovgivning (regelverk) og arbeidet med forenkling. Avdelingen har også etatsstyringsansvar for Brønnøysundsregistrene, Norges geologiske undersøkelse, Justervesenet, Norsk Akkreditering og Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard.

- **Maritim avdeling**

Avdelingen har et samlet ansvar for departementets arbeid med politikk for maritime næringer: skipsfart, verft, og maritime utstyrs- og tjenesteleverandører. Avdelingen ivaretar arbeidet med sjøfartslovgivning i IMO, ILO og EU og nasjonalt regelverk på området, og har etatsstyringsansvar for Sjøfartsdirektoratet. Avdelingen har ansvar for WTO-arbeid, bilaterale avtaler på det maritime området og maritimt internasjonalt markedsarbeid. Avdelingen følger EUs maritime arbeid og ivaretar ansvaret for oppfølging av regjeringens maritime strategi, miljø, forskning/innovasjon, maritim kompetanse, maritime finansielle virkemidler og nærskipfart.

- **Handelspolitisk avdeling**

Norsk næringsliv opererer i et stadig mer krevende landskap med usikkerheter i den globale økonomien og et skjerpet konkurranseklima. For NHD er det viktig å fortsette arbeidet med å bistå norske bedrifter i internasjonale markeder på best mulig måte. Dette gjøres blant annet gjennom handelspolitiske tiltak som EFTA-handelsavtaler, men også gjennom en innsats for å profilere og fremme norsk næringsliv i utlandet, gjennom konkurransedyktige og forutsigbare finansieringsordninger og gjennom å utvikle et bredt og tett myndighets- og næringslivssamarbeid med andre land. Handelspolitisk avdeling i NHD samler disse virkemidlene i en og samme avdeling, og bidrar på denne måten til å tydeliggjøre ett felles handelspolitisk kontaktpunkt for næringslivet

- **Forsknings- og innovasjonsavdelingen**

Avdelingen skal bidra til at forsknings- og innovasjonspolitikken legger til rette for størst mulig samlet verdiskaping. Det skal skje gjennom utvikling og økt bruk av forskningsresultater, økt innovasjonsaktivitet, mer bruk av design og økt bruk av industrielle rettigheter i norsk næringsliv. Avdelingen har ansvar for departementets bevilgninger til Norges forskningsråd, Innovasjon Norge, SIVA, Norsk Designråd og Patentstyret. Ansvaret omfatter også norsk deltagelse i internasjonalt forsknings- og innovasjonssamarbeid bl.a. i EU og OECD.

Nærings- og handelsdepartementet

De seks avdelingene er underlagt hver sin ekspedisjonssjef. Øverste faste leder i departementet er departementsråden. Departementsråden er direkte underlagt den politiske ledelse. Denne utgjøres per dags dato av statsråden, som er departementets til enhver tid øverste leder, samt to statssekretærer og en politisk rådgiver. Departementet har dessuten ansvaret for en rekke underliggende etater, som for eksempel Brønnøysundsregistrene, Patentstyret og Sjøfartsdirektoratet.

Bevarings- og kassasjonsregler for Nærings- og handelsdepartementets arkiver

Her følger en oversikt over de regler som skal gjelde for arkivmaterialet. Reglene er utarbeidet på bakgrunn av *Lov av 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv* (Arkivloven) og *Forskrift om offentlige arkiv av 11. desember 1998 nr. 1193* (Arkivforskriften). For deler av materialet er det foretatt bevarings- og kassasjonsvurdering med utgangspunkt i *Rapport fra Bevaringsutvalget 2002*. Rapportens prinsipper, kriterier og arbeidsmetode for bevarings- og kassasjon omtales senere i dette dokumentet.

A – Møtebøker, referatprotokoller

Egne årsmeldinger skal bevares og avleveres til Riksarkivet når det ikke lenger er i administrativ bruk, jf. Arkivforskriften § 3-20 c.

Før avlevering skal alle protokoller være bundet inn og merket i henhold til *Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver*.

B – Kopibøker

Kopibøker skal bevares og avleveres til Riksarkivet når de ikke lenger er i administrativ bruk, jf. Arkivforskriften § 3-20 d. Før avlevering skal alle kopibøker være bundet inn og merket i henhold til *Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver*.

C – Journaler

Journaler, inkludert journaldatabaser, og journalregister, skal bevares og avleveres til Riksarkivet når de ikke lenger er i administrativ bruk, jf. Arkivforskriften § 3-20 e.

D – Saks- og korrespondansearkiv ordnet etter organets hovedsystem

Nærings- og handelsdepartementet med forløpere har benyttet flere arkivnøkler for materialet som er under vurdering. Disse har vært bygget opp etter Felles arkivnøkkel for statsforvaltningen, og tilpasset fagsakene som har ligget til departementet.

Sakarkivene etter Nærings- og handelsdepartementet med forløpere utgjør om lag 500 hyllemeter. Fra 2003 har NHD gått over til elektronisk arkiv. En betydelig mengde av både papirarkivet og det elektroniske arkivet utgjøres av egenforvaltningssakene i klasse 0, 1 og 2. For dette materialet vil det være tilstrekkelig å vise til *Felles bevarings- og kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen* som

finnes i *Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver.*

Under følger en overordnet bevarings- og kassasjonsvurdering for NHD med foreløperes fagsaker.

Bevarings- og kassasjonsvurdering på overordnet nivå for Nærings- og handelsdepartementet med forløpere - papirarkiv

Ordning og departementenes rolle

Nærings- og handelsdepartementet med forløpere har hatt ansvaret for å utvikle industri- og næringspolitiske strategier i Norge. Departementet skulle legge til rette for industri- og næringsutvikling for norske bedrifter, både nasjonalt og internasjonalt. I forlengelsen av dette har NHD, Industridepartementet og Næringsdepartementet hatt ansvaret for de generelle industripolitiske saker, og de fleste enkeltsaker som hørte inn under industrien.

Departementet var tungt involvert i lovgivning som berørte industrien, og tildelte konsesjoner til norske og utenlandske selskaper som ønsket å etablere seg i landet. En annen viktig funksjon har vært administrasjonen av de norske statsselskapene.

Departementet har hatt ansvar for at eksport- og internasjonalseringspolitikken sikret næringslivet god veiledning og konkurransedyktig finansiering. Herunder har NHD med forløpere arbeidet med eksportpolitikk og internasjonalsisering av norsk næringsliv. Bilaterale økonomiske forbindelser med andre land, og forbindelsene med internasjonale organisasjoner som EU, EØS og WTO har videre vært blant departementets ansvarsområder.

Departementet har også hatt ansvar for mobilisering av industri og næringsvirksomhet i tilfelle krise og krig.

F1 - Dokumentasjonsverdi

Saksbehandlingen som preger arkivmaterialet er utredende, kompleks og omfattende, og har oppstått i nær tilknytning til politiske avgjørelser og på et høyt beslutningsnivå. Saksbehandlingen har hatt stor betydning for norsk industri og næringsliv, og dermed hatt store samfunnsmessige konsekvenser. Arkivmateriale av denne typen bør derfor bevares for ettertiden, siden den dokumenterer Industri- og Næringsdepartementets rolle i samfunnet og samfunnsutviklingen.

Departementene har også utført saksbehandling av ekspederende karakter. Dette er gjerne regelstyrt saksbehandling som bærer preg av å være forutsigbar og rutinepreget. Dette er arkivmateriale som er mindre betydningsfulle med tanke på bevaring for ettertiden, og bør derfor vurderes nærmere for kassasjon.

F2 – Vurdering av materialets informasjonsverdi

Arkivmaterialet strekker seg over et tidsrom med betydningsfulle politiske forandringer og økonomiske konjunktursvingninger, hvor industri- og næringspolitiske virkemidler var under endring. Materialet dokumenterer temaet. Eksempelvis vil arkivene være verdifulle for å belyse norsk nærings- og industrihistorie i en tid med store endringer som privatisering, internasjonalisering m.m.

Som nevnt er imidlertid deler av materialet av mer ensartet og forutsigbar karakter. Dette er materiale som kan vurderes nærmere for kassasjon.

F3 og F4 – Vurdering av dokumentasjonsverdien for personers og virksomheters rettigheter og plikter.

Dokumentere arkivskapende virksomheters rettigheter og plikter i forhold til andre instanser

Dokumentasjon som har oppstått i forbindelse med konsesjonstillatelser, erverv og lignende kan være juridisk bindende over lengre perioder. I den forbindelse kan departementet ha et administrativt behov for å ha tilgang til tidligere saksbehandling.

For saksområder hvor NHD, Næringsdepartementet og Industridepartementet har vært øverste klageorgan, og i saker hvor de har tatt prinsipielle avgjørelser, har det endelige utfallet fått mer varige konsekvenser.

Konklusjon

Arkivene bør bevares for ettertiden, siden arkivene belyser den betydelige rollen departementet har spilt i samfunnet. Videre belyser materialet viktige sider ved norsk nærings- og industrivirksomhet i en brytningstid med betydelige endringer.

Materialet som bærer preg av å være ekspederende, og som har kortvarige juridiske og administrative gyldighet bør imidlertid gjøres gjenstand for nærmere vurdering med tanke på kassasjon.

Konsesjoner kjøp av eiendom- og aksjer

Arkivmaterialet

Arkivet er stilt opp etter selskapets navn, og har vært arkivert under følgende arkivkoder:

Industridepartementet/Næringsdepartementet 1986 – 1990:

412.1 – Konsesjoner for eiendoms- og aksjeerverv

Hyllemeter: 17,8

Næringsdepartementet 1990 – 1992:

Arkivkode 371 – Industrikonsesjoner

Hyllemeter: 7,2

Ordning og departementenes rolle

Inntil industrikonsesjonsloven ble endret i 1995, fantes en rekke konsesjonsregler for utenlandske statsborgere. Dette innebar at disse måtte søke særskilt om konsesjon for erverv av eiendom til næringsvirksomhet og aksjeerverv. Ordningen gjaldt også ved fusjoner mellom norske og utenlandske selskaper. Industridepartementet og senere Næringsdepartementet hadde den øverste myndighet i tildeling av denne typen konsesjoner. For departementet var det viktig å sikre norske interesser, og det ble stilt en rekke krav for tildeling av konsesjon. Eksempelvis var det et krav at foretakene som overtatt av utenlandske eiere skulle forbli etablert i Norge for at konsesjon skulle gis, og videre var det en forutsetning at det skulle være norsk representasjon. Dette var spesielt viktig for større selskaper.

Innhold og saksbehandling

Materialet består hovedsakelig av innsendt dokumentasjon fra konsesjonssøker. I tillegg til konsesjonssøknaden kan dette for eksempel være vedtekter, årsberetninger, virksomhetsbeskrivelser og forretningsplaner. Videre er ofte eksterne råd og høringer fra regionale og lokale myndigheter vedlagt. Saksbehandlingen fra departementets side fremstår vanligvis som ekspederende og ikke spesielt omfattende. Vanligvis resulterer dette i et konsesjonsbrev. I enkelte saker, hvor det dreier seg om utenlandsk overtakelse av større selskaper, eller selskaper av stor samfunnsbetydning, er saksbehandlingen omfattende og på et høyt politisk nivå.

Vurdering

F1 Vurdering av dokumentasjonsverdien for organets samfunnsvirksomhet

Materialet dokumenterer at Industridepartementet, og senere Næringsdepartementet, hadde øverste myndighet til å gi konsesjon for erverv av aksjer og eiendom for industri- og næringsvirksomhet i Norge. Videre dokumenterer materialet at departementene har grepet aktivt inn for å sikre at norske foretak forble i landet og styrene i foretakene hadde norsk innslag.

F2 Vurdering av materialets informasjonsverdi

Materialet gir informasjon om etableringen av utenlandske selskaper i Norge, og dokumenterer utenlandske eierinteresser i norsk industri- og næringsvirksomhet. Dette innebærer blant annet hvorfor og hvordan utenlandske statsborgere ønsket å etablere seg i Norge. Dokumentasjonen som ble vedlagt konsesjonssøknadene gir dessuten et innblikk i virksomheten i de aktuelle selskapene.

F3 og F4 Vurdering av dokumentasjonsverdien for personers og virksomheters rettigheter og plikter

Materialet gir en oversikt over hvilke enkeltpersoner og hvilke selskaper som har fått tildelt rett til kjøp av eiendom for industri- og næringsvirksomhet i Norge, og om utenlandske enkeltpersoner og selskapers erverv av aksjer i norske selskaper. Konsesjonstildelingen dokumenterer hvilke krav som ble lagt til grunn for at enkeltpersoner og selskaper skulle kunne etablere seg eller erverve aksjer, som for eksempel styresammensetning, avgrensning av virksomhet, aksjeandeler, krav om sete i Norge m.m. Etter at industrikonsesjonsloven ble endret i 1995, har store deler av den juridiske verdien av materialet bortfalt, siden særskilte bestemmelser for utenlandske enkeltpersoners og selskapers rett til erverv og aksjer i Norge ikke er underlagt de samme bestemmelsene.

Konklusjon

Materialet dokumenterer i stor grad utenlandske eierinteresser og foretak og hvordan disse utviklet seg over tid i Norge i perioden 1986-1992. Det gir videre et godt innblikk i de aktuelle foretakenes virksomhet. Dette er materiale som ikke er samlet på noe annet sted, og inneholder informasjon som i stor grad vil gå tapt dersom det kasseres. Inntrykket av at materialet bør bevares forsterkes av at det er skapt i en overgangsperiode hvor industri- og næringspolitiske virkemidler og lovgivning var i betydelig endring. Materialet bevares i sin helhet.

K-serien

Arkivmaterialet

Materialet er stilt opp etter selskapet/bedriftens navn, og befinner seg i følgende arkiver:

Industridepartementet/Næringsdepartementet 1986-1989

Arkivkoder:

K-100.2: Fylkesplaner

K-143: Kommunebudsjetter

K-410.2: Lokalisering

K-410.4: Forurensing, miljøvern, m.v.

K-410.5: Arbeidskraft og sysselsetting, herunder resolusjoner fra lokaler partilag m.v.

K-411: Ekspropriasjoner

K-415.21: Inko-tjenesten

Antall hyllemeter: 4,5

K-serien skiller seg fra det øvrige arkivmaterialet ved at det er arkivert etter distrikter, fylker og kommuner. Serien er satt opp uavhengig av nøkkel, og består av et vidt spekter av saker, som ofte er vanskelig å skille fra hverandre. Dette skyldes at materialet ofte ikke er merket med kode. Vi har derfor valgt å behandle K-serien under ett i våre kassasjonsvurderinger.

Ordning og departementenes rolle

Som nevnt innledningsvis består materialet av flere ulike typer saker. Materialet som er ordnet etter kommune dreier seg gjerne om omstillingsbevilgninger til kommunene, men også generell støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter (FoU) og etableringer som førte til økt sysselsetting, samt regionale satsningsområder. Dette foregikk ved at de aktuelle kommunene anmodet departementene om støtte. Disse bevilgningene ble også formidlet via underlagte etater, som for eksempel Distriktenes utbyggingsfond og Industrifondet, men også mer lokalt forankrede institusjoner. Videre bevilget departementet omstillingsbevilgninger for utredninger og tilrettelegging av prosjekter for alternativ virksomhet på statsselskapssektoren.

Materialet består imidlertid også av mangfoldiggjort materiale og rutinepreget saksbehandling. Dette utgjøres hovedsakelig av miljøvernsplaner som er utarbeidet av fylkeskommunene og videreformidlet av andre departementer. Det rutinepregete materialet består for det meste av butikkliester fylkeskommunene har sendt inn til departementet for registrering.

Innhold og saksbehandling

Saksbehandlingen som tar utgangspunkt i materiale fra kommunene, hvor departementet bes ta stilling til anmodninger om bevilgninger til ulike bedrifter, FoU-midler, sysselsetting og lignende er i stor grad varierende og utredende. Saksbehandlingen har resultert i vedtak om bevilgning til de forskjellige kommunene eller bedriftene, eller i avslag. Departementet har i tillegg hatt en veiledningsfunksjon overfor kommunene, og ofte anmodet dem om å dekke en større andel av beløpene til for eksempel omstillingen av industrien. Materiale som er videreformidlet fra andre departementer (hovedsakelig Miljøverndepartementet), er derimot ofte kun tatt til etterretning.

Vurderinger

F1 Vurdering av dokumentasjonsverdien for organets samfunnsvirksomhet

Materialet dokumenterer at Industridepartementet og senere Næringsdepartementet har hatt en mangeartet rolle i forbindelse med forskning og utvikling, omlegging av industri og opprettelse av ny virksomhet. Videre dokumenterer materialet at departementene har hatt bevilgningsmyndighet i dette henseendet. Det viser dessuten at departementene har innehatt en veiledningsrolle overfor kommunene og fylkeskommunene i distriktsutviklingsspørsmål.

Materialet inneholder imidlertid også materiale som i liten eller ingen grad dokumenterer Industridepartementet og Næringsdepartementets virksomhet, og som bare er tatt til etterretning.

F2 Vurdering av materialets informasjonsverdi

Ved siden av å dokumentere Industridepartementets og Næringsdepartementets rolle, gir serien også informasjon utover departementenes mandat og aktiviteter. Det dokumenterer hvilke initiativ som ble igangsatt i kommunene for å omstille industri og for å skape nye og for å trygge eksisterende arbeidsplasser. Materialet bidrar dessuten til å vise hvilke deler av industrien som måtte omstilles hvor, og utfyller således bildet av en industri i endring. Materialet dokumenterer dessuten regionale satsningsområder, og hvordan forsknings- og utviklingsmidler ble brukt for å styrke disse.

F3 og F4 Vurdering av dokumentasjonsverdien for personers og virksomheters rettigheter og plikter

Utover å dokumentere midlene det aktuelle departementet og andre etater forpliktet seg å tildele til ulike virksomheter og bevilgninger til kommunene, dokumenterer materialet i liten grad personer og virksomheter rettigheter og plikter. Tildelingen av midlene går dessuten 20 år eller mer tilbake i tid, og må antas gjennomført.

Konklusjon

Materiale som er knyttet til tildeling av midler til omstilling, sysselsetting, forskning og utvikling og tilsvarende dokumenterer ordninger som stod sentralt i Industridepartementet og Næringsdepartementets virkeområde, og dokumenterer viktige prosesser i en omstillingsperiode for norsk industri og næringsvirksomhet. Materiale av denne typen bør bevares i sin helhet.

Innsendte lister fra fylkeskommunene med oversikter over dagligvarehandler bør imidlertid kasseres. Dette er materiale som må antas oppbevart i fylkeskommunale og kommunale arkiver.

Videre kasseres mangfoldiggjort materiale og innsendt dokumentasjon, som fylkesplaner, miljøvernsplaner og lignende som ikke har ført til saksbehandling i departementene.

S-serien

Arkivmaterialet

Materialet er stilt opp etter selskapet/bedriftens navn, og befinner seg i følgende arkiver:

Industridepartementet/Næringsdepartementet 1986-1989

Arkivkoder:

S – 0: Generelt

S – 107: Skatter, skattelempling, avgifter, kapitaloverføringer og lån

S – 142: Statstilskott til industribedrifter

S – 163: Lån, innenlands

S – 411: Ekspropriasjoner

S – 412: Konesjoner

Hyllemeter: 44,4

I likhet med K-serien, skiller S-serien seg fra det øvrige materialet i arkivene etter Industridepartementet og Næringsdepartementet ved at det ikke er arkivert etter kode. Med tanke på å samle alt materiale vedrørende den enkelte bedrift på ett sted, er S-serien ordnet alfabetisk etter bedriftens navn. Dette virker fornuftig med tanke på fremfinning, men innebærer at materialet består av flere ulike typer saker med ulik arkivkode. Det er likevel hensiktsmessig å behandle materialet under ett, siden det er vanskelig å skille de ulike sakene fra hverandre. Dessuten mangler ofte arkivkode på mappene.

Ordning og departementenes rolle

Materialet består av en rekke ulike typer saker som er tilsendt Industridepartementet og Næringsdepartementet for rådgivning, uttalelse eller vedtak. Materialet serien omfatter favner over et vidt spekter av saker, som for eksempel konsesjoner for industrivirksomhet, kraftleie, reguleringsbestemmelser, skatteletter, endring og omstilling av bedrifters virksomhet, subsidier for eksport, lånesøknader m.m.

Industridepartementets og Næringsdepartementets rolle har vært noe varierende fra sakstype til sakstype. I forbindelse med konsesjonssøknadene, har departementene hatt tildelingsmyndighet, mens de i andre saker kun har hatt en rådgivende rolle.

Innhold og saksbehandling

Som følge av det varierte innholdet i materialet, er også saksbehandlingen ulik fra sak til sak. I saker knyttet til konsesjon, kraftleie og lignende har departementene inntatt en aktiv rolle, og saksbehandlingen er omfattende. I andre tilfeller er materialet passivt mottatt, eller departementene har overlatt til andre etater å foreta utredning av sakene. Dette kan for eksempel gjelde lånesøknader. Andre ganger har departementet inntatt en rådgivende eller veiledende posisjon i forhold til kommuner, underliggende etater eller til de ulike bedriftene.

Vurderinger

F1 Vurdering av dokumentasjonsverdien for organets samfunnsvirksomhet

Materialet dokumenterer at Industridepartementet og Næringsdepartementet har hatt øverste myndighet i en rekke forhold som vedrørte norske industribedrifter, og dokumenterer de industripolitiske virkemidlene som har vært benyttet i håndteringen av disse. Materialet dokumenterer at departementene har hatt den øverste myndigheten for tildeling av industrikonsesjoner i landet, og at departementene har vært sentrale i forbindelse med regulering av norsk industri. Deler av materialet har imidlertid i liten grad ført til saksbehandling.

F2 Vurdering av materialets informasjonsverdi

Materialet dokumenterer en rekke sider ved norske industribedrifter i perioden det her er snakk om. Mange av bedriftene har sendt inn omfattende dokumentasjon av egen virksomhet i forbindelse med konsesjonssøknader, lånesøknader, skattefritak og lignende, og materialet gir derfor et utfyllende bilde av norske industribedrifter. Videre gir materialet et bilde av omstillingsprosesser i norsk industri i en periode med konjunktursvingninger.

F3 og F4 Vurdering av dokumentasjonsverdien for personers og virksomheters rettigheter og plikter

Materialet dokumenterer hvilke bedrifter som har fått tildelt konsesjoner, kraftleie, omstillingslån, skattefritak og lignende. På grunn av avstanden i tid, må man kunne anta at mange av disse ikke lenger er juridisk bindende. Konsesjonene på ulike typer industri- og næringsdrift gis imidlertid på ubestemt tid.

Konklusjon

Deler av materialet som beskrevet ovenfor vil kunne være tilgjengelig andre steder, som for eksempel i de ulike bedriftenes eller i andre etaters arkiver. Det er imidlertid ingen garanti for dette. Videre har Industridepartementets og senere Næringsdepartementets overordnede ansvar for norske industribedrifter resultert i at store mengder betydningsfullt materiale er samlet på ett sted. Materialet utgjør en viktig kilde til norske bedrifters virksomhet, norsk næringspolitikk og næringspolitiske virkemidler, og bør bevares i sin helhet.

Konsesjoner etter ervervsloven

Arkivmaterialet

Materialet er stilt opp etter selskapet/bedriftens navn, og befinner seg i følgende arkiver:

Nærings- og handelsdepartementet 1997 – 2002.

Arkivkode 371 – Konsesjoner etter industrikonsesjonsloven, den alminnelige konsesjonslov og lov om erverv av næringsvirksomhet

Antall hyllemeter: 36,9

Ordning og departementets rolle

Ervervsloven av 23. desember 1994 regulerte frem til 2002 erverv av næringsvirksomhet over en viss størrelse. Ervervende bedrifter var forpliktet å informere Nærings- og handelsdepartementet om oppkjøp av næringsvirksomhet. Materialet består i det vesentligste av innsendt dokumentasjon og opplysninger i forbindelse med meldepliktig erverv. Ordningen omfattet også fusjoner.

Dersom et erverv kunne ha negative virkninger for den aktuelle bransjen, foretaket som var gjenstand for overtakelse eller ha negativ innvirkning på sysselsettingen kunne departementet kreve at "ervertet undergis nærmere prøving" (ervervsloven § 13).

Innhold og saksbehandling

Materialet består hovedsakelig av innsendt informasjon fra de meldepliktige bedriftene. Foruten informasjon om ervertet, utgjøres dokumentasjonen av firmaattester, regnskaper, årsberetninger og lignende.

Nærings- og handelsdepartementet har mottatt dokumentasjonen fra de forskjellige bedriftene uten at det har oppstått saksbehandling i særlig grad. I tilfellene hvor det foreligger nevneverdig saksbehandling, dreier det seg hovedsakelig om tilbakemelding til bedriftene om at den oversendte informasjonen ikke er tilstrekkelig.

F1 Vurdering av dokumentasjonsverdien for organets samfunnsvirksomhet

Materialet dokumenterer at Nærings- og handelsdepartementet har administrert ordningen med meldeplikt i forbindelse med erverv av næringsvirksomhet. Saksbehandlingen har vært

ekspederende, regelbundet og lite utredende, og har i forlengelsen av dette ikke foregått på et høyt administrativt nivå.

F2 Vurdering av materialets informasjonsverdi

Materialet gir hovedsakelig enkle oversikter over ervervende bedrifters økonomi, gjennom regnskap, årsberetninger og firmaattester. Materialets ekspederende form gir liten grad av innsikt i øvrige samfunnsforhold.

F3 og F4 Vurdering av dokumentasjonsverdien for personers og virksomheters rettigheter og plikter

Ervervsloven ble opphevet fra 1. juli 2002. Materialet har som følge av dette liten betydning som juridisk dokumentasjon for de berørte virksomhetene eller departementet.

Konklusjon

Materialet består hovedsakelig av innsendt materiale som må kunne antas tilgjengelig andre steder, som for eksempel i Brønnøysundregisteret og i de forskjellige bedriftenes arkiver. Ordningen bærer preg av å være rutinepreget, og dokumenterer i liten grad departementets rolle og funksjon i samfunnet. Materialet har hatt liten betydning både politisk og administrativt, og ordningen bærer preg av å ha skapt unødig merarbeid for departementet og de aktuelle bedriftene.

Materialet bevares hvor det har funnet sted saksbehandling av betydning. Saker hvor saksbehandlingen har vært kortfattet og rutinepreget kasseres.

Bevarings- og kassasjonsvurdering på overordnet nivå for Nærings- og handelsdepartementet med forløpere – elektronisk arkiv

Ordning og departementenes rolle

Nærings- og handelsdepartementet har ansvaret for å utforme en fremtidsrettet næringspolitikk. Det innebærer å påvirke alle politikkområder som har betydning for verdiskaping.

Det er den samlede verdiskapingen i landet som bestemmer nivået på velstand og velferd i Norge. Målet for regjeringens næringspolitikk er derfor at vi skal ha størst mulig verdiskaping i norsk økonomi.

Departementet skal utforme, forvalte og tilrettelegge politikk for norsk næringsvirksomhet og fremme handel, forskning og innovasjon, entreprenørskap, tilgang på kompetent kapital, samt andre næringspolitiske virkemidler og skipsfartspolitik.

Nærings- og handelsdepartementet skal også bidra til samordning av ulike departementers arbeid for å sikre en helhetlig, god og fremtidsrettet næringspolitikk.

Departementet er sekretariat for nærings- og handelsministeren. Dette innebærer å gi faglige råd til statsråden og regjeringen på det næringspolitiske området og bistå i utarbeidelsen av dokumenter til Stortinget.

F1 – Dokumentasjonsverdi

Materialet som utgjør NHDs elektroniske sakarkiv er preget av å være kompleks og utredende, og har i likhet med papirarkivene oppstått på et høyt beslutningsnivå i tilknytning til den politiske ledelse. Arkivet består av politikkutformende materiale, og dokumenterer NHDs overordnede ansvar for norsk næringspolitikk. Videre dokumenteres hvilke næringspolitiske virkemidler departementet har benyttet.

NHD har hatt ansvar for alle politikkområder som berør verdiskaping i Norge, og saksbehandlingen materialet omfattes av har dermed hatt samfunnsmessig betydning.

F2 – Vurdering av materialets informasjonsverdi

Med tanke på at materialet berører de fleste sider av norsk næringsvirksomhet, vil dette over tid gi et omfattende bilde av hvordan denne utvikler seg, og vil gi et godt bilde av nye næringer etter hvert som de vokser frem. Materialet vil videre dokumentere nyvinninger i norsk entreprenørskap og hvilke næringspolitiske virkemidler som til enhver tid gjøres gjeldende. I forlengelsen av dette vil

materialet gi omfattende informasjon om hvordan staten griper inn i norsk næringsvirksomhet, og dokumentere hvordan graden av statlig inngripen varierer over tid. Eksempelvis vil materialet kunne belyse hvordan staten griper inn for å møte økonomiske nedgangstider, økt privatisering og lignende.

Konklusjon

Arkivet dokumenterer den betydelige rolle Nærings- og handelsdepartementet spiller i det norske samfunnet. Saksbehandlingen er i stor grad utredende og unik, og er utført på et høyt beslutningsnivå med betydelige konsekvenser.

Departementet hadde tidligere oppgaver som genererte større mengder ekspederende saksbehandling. Tendensen for de norske departementene generelt har lenge vært at denne typen oppgaver blir satt til underliggende etater. Dette er også tilfelle hva angår NHD, og ensartede serier er fraværende i materialet.

Nærings- og handelsdepartementets elektroniske arkiv bevares etter at det er foretatt arkivbegrensning og kassasjon i henhold til *Felles bevarings- og kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen*.

Kopierte baser og arkivdeler

Kopi av journal etter Nærings- og energidepartementet 1993 – 1997

Nærings- og energidepartementet (NOE) ble nedlagt 31. desember 1996 og erstattet av Nærings- og handelsdepartementet og Olje- og energidepartementet (OED). OED fikk ansvaret for arkivene etter NOE og OED står for levering av disse. Ved nedleggelse og deling av NOE beholdt NHD en kopi av NOEs journal med tilhørende dokumentkort og fillager. Kopien ble lagret som historisk database hos NHD.

Det ble i etterkant opplyst om at det rett etter delingen av departementene ble foretatt endringer i NHDs kopi. NHD tok kontakt med Software Innovation (SI) for kontroll av endringene og sammenligning av basene (reell og kopi). SI konkluderte med at det ikke var noen nye reelle journalførte arkivdokumenter i basen. NHD sammenlignet også basen med OEDs originale arkivbase etter NOE, og fant heller ingen forskjeller som innebar reelle journalførte dokumenter.

NHD tok i 2005 en ny identisk kopi av den OEDs database etter NOE. Denne kopien ble tatt fordi NHD ønsket å ha filene som var knyttet til basen tilgjengelig, da filene var slettet i den opprinnelige kopien. Kopien fra 2005 ligger i dag som lukket historisk database tilknyttet DocuLive.

Konklusjon

Disse databasene forslås kassert, siden all informasjon er tilgjengelig i Olje- og energidepartementets arkiver. OED har ansvaret for levering av arkivene etter Nærings- og energidepartementet, og det er derfor unødvendig at NHD beholder en kopi.

Nærings- og handelsdepartementets arkivdel for perioden 1997-2002

Ved overgang til elektronisk arkiv 1. januar 2003 satte NHD skarpt periodeskilte for arkivperioden 1997 – 2002. Her ble det imidlertid gjort ett unntak: NHD ønsket ikke å starte perioden 2003 – 2007 i en tom database, og la derfor arkivet fra perioden 1997 – 2002 som en arkivdel i produksjonsbasen med mulighet for ferdigstilling av dokumenter under arbeid og under godkjenning. Frist for ferdigstilling ble satt til 1. mai 2003. Dette ble godkjent av Riksarkivet. Dokumentene som ble ferdigstilt frem til 1. mai 2003 (hovedsakelig notater) tilhører arkivdelen 1997-2002 og er arkivert på papir. For øvrig ble alle saker fra før 1. januar 2003 som ikke inneholdt dokumenter under arbeid

eller under godkjenning, avsluttet og gitt nye saksnummer i ny periode med krysshenvising til saksnummer i gammel periode.

Arkivdelen 1997-2002 er nå kopiert ut og ligger som en egen historisk database tilknyttet arkivsystemet på ordinær måte. . Det er den historiske databasen det vil bli tatt uttrekk av for deponering til Riksarkivet.

Konklusjon

Arkivdelen kasseres da dataene er kopiert ut og etablert som egen historisk database.

Fagsystemer

Mabra

To ganger i året rapporterer skipsbyggingslandene i OECD status for ordre – og sysselsettingssituasjonen i skipsbyggingsindustrien. I Norge har Nærings- og handelsdepartementet hatt ansvaret for å samle inn relevant informasjon fra skipsverftene, bearbeide denne og sende til OECD. I 1980 ble det opprettet et elektronisk register (MABRA) for registrering og rapportering av informasjon som beskrevet. NHD sendte ut et eget papirbasert skjema til alle skipsverftene i Norge. Informasjonen man mottok ble lagt inn i MABRA. Opplysningene som ble lagt inn var i hovedsak skipstype, vekt, ordre, pris, verft og sysselsetting.

Registeret ga mulighet for å ta ut statistikk. Denne var imidlertid ikke sammenfallende med statistikkene OECD skulle ha, og måtte bearbeides manuelt før det kunne oversendes. Etter bortfallet av verftstøtteordningen i 2004 er det ikke lenger en oppgave for departementet å innhente informasjon fra verftene. TBL Maritim, som nå er en del av Norsk Industri, har overtatt ansvaret for innhenting av informasjon til OECD.

TBL Maritim innhentet i samme periode tilsvarende informasjon til sitt arbeid fra verftene. TBL Maritim er imidlertid et privat foretak og er ikke avleveringspliktig, men rapportene som er basert på statistikken finnes i OECD. Videre finnes statistikk over verftsindustrien hos Statistisk sentralbyrå. Ordningen med verftstøtte er dokumentert andre steder i NHDs arkiver.

Konklusjon

Fagsystemet kan kasseres.

Ressursdatabasen 1994 - 2007

Ressursdatabasen består av oversikter over bedrifter som var prioritert i en krisesituasjon. Ressursdatabasen var en del av et større system, som blant annet også omfattet fritak av personer fra mobilisering som ble ansett som spesielt viktige for den sivile beredskapen. Basen er imidlertid et rent register, og det er ingen saksbehandling knyttet til den. Videre er listen/oversikt over bedriftene skrevet fra registeret. Denne er arkivert i Nærings- og handelsdepartementets sakarkiv.

Konklusjon

Med tanke på at arkivmaterialet (listene) også finnes i papirversjon, foreslås basen kassert.

Regelverk for bevaring og kassasjon

Bevarings- og kassasjonsreglene er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i Arkivforskriften. I forskriften har følgende bestemmelser om bevaring og kassasjon relevans:

- Det skal utføres arkivbegrensning, jf. § 3-18 og 3-19.
- For enkelte typer materiale gjelder bevaringspåbud, jf. § 3-18 og 3-20.
- For materiale som ikke kommer inn under arkivbegrensning eller bevaringspåbud, skal det utarbeides kassasjonsregler, jf. § 3-21

Arkivbegrensning

Arkivbegrensning betyr at det ikke skal journalføres eller arkiveres materiale som verken blir saksbehandlet eller har verdi som dokumentasjon, jf. Arkivforskriften § 3-18. Hensikten med arkivbegrensning er å unngå at unødvendig materiale blir lagt i arkivet.

Arkivbegrensning skal foretas ved postbehandling eller når saken er ferdig behandlet og skal arkiveres. Dersom det ikke foretas da, skal det gjøres ved bortsetting eller senest ved avlevering til Riksarkivet. Materialet som blir arkivbegrenset kan oppbevares utenfor arkivet eller kastes, jf. Arkivforskriften § 3-19.

Følgende typer av materiale skal skilles ut ved arkivbegrensning:

1. Trykksaker, rundskriv, annet mangfoldiggjort og allment tilgjengelig materiale og blanketter som ikke er utfylt. Fra dette er det følgende unntak:
 - a) det organet som har utferdiget slik materiale skal arkivere ett eksemplar og de nødvendige forarbeidene
 - b) dokumenter som fører til saksbehandling, eller som er nødvendige vedlegg til en sak skal arkiveres
2. Konsept, utkast, kladder og kladdenotater, ekstra kopier, interne meldinger og lignende som ikke har verdi for saksbehandling eller dokumentasjon. Fra dette er det følgende unntak:
 - a) konsepter som har noteringer og påtegninger som er nødvendig for å forstå saken og sammenhengen den står i, skal arkiveres,

- b) kopi av utgående dokument skal arkiveres,
 - c) andre kopier som er nødvendige vedlegg til en sak skal arkiveres
3. Tekstbehandlingsfiler og lignende, bortsett fra de som inngår i elektronisk sakarkiv.
 4. Sakspapirer som medlemmer av offentlige utvalg mottar, med mindre dokumentet må regnes som saksdokument for det organet medlemmet representerer.
 5. Annet materiale som verken er gjenstand for saksbehandling eller som har verdi som dokumentasjon.

Bevaring

Bevaring vil si at arkivmateriale blir bevart og avlevert til Riksarkivet. § 3-20 i Arkivforskriften gir påbud om bevaring av bestemte typer arkivmateriale, med visse endringer og tillegg i *Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver*. I de tilfeller det er gitt bevaringspåbud, kan materiale ikke kasseres.

Dersom ikke Riksarkivaren fastsetter noe annet, skal følgende materiale alltid bevares:

- a) arkivmateriale eldre enn 1950, etter at arkivbegrensning er utført,
- b) møtebøker, forhandlingsprotokoller, referatprotokoller, møtereferat og eventuelle vedleggsserier til disse,
- c) organets egne årsmeldinger,
- d) kopibøker (kopier av utgående dokument) og kopibokregister,
- e) journaler, medregnet journaldatabaser, og journalregister,
- f) alle andre former for register og hjelpemiddel som kan brukes til framfinning, f.eks. arkivnøkler som organet har brukt,
- g) arkivplaner,
- h) presedenssaker og andre saker av prinsipiell karakter, også innenfor saksgrupper der det i godkjente kassasjonsregler er gitt kassasjonspåbud uten spesifiserte unntak,

- i) årsregnskap og hovedbok (eller rapporter som tilsvarer hovedbok),
- j) kart, unntatt trykte kart uten påtegninger,
- k) tegninger og fotografi som har inngått som et ledd i den virksomhet organet har drevet,
- l) grunnlagsmateriale, innstillinger, protokoller/referat og endelige vedtak fra styre, råd, nemnder og utvalg

Kassasjon

Kassasjon vil si at arkivmateriale som har blitt saksbehandlet eller hatt verdi som dokumentasjon, blir fjernet fra arkivet og slettet eller destruert, jf. Arkivforskriften § 3-18. Ikke noe elektronisk registermateriale kan kasseres uten Riksarkivarens samtykke (med unntak av det som er av ren intern-administrativ natur).

Kassasjon i saker som gjelder egenforvaltning skal følge generelle kassasjonsregler utarbeidet av Riksarkivaren, jf. Arkivforskriftens § 3-21. Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver punkt III, *Felles bevarings- og kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen*, dekker i hovedsak saksområder innen egenforvaltningen under Fellesnøkkelens klasse 0, 1 og 2.

Kassasjon etter fellesreglene bør gjennomføres når materialet er ute av administrativ bruk. Materialet som skal kasseres etter 10 år bør holdes samlet og settes i bortsettingsarkiv med påskrift om kassasjonstidspunkt.

Metode for vurdering av arkivmaterialet

Riksarkivaren oppnevnte i 2000 et utvalg som skulle vurdere hovedprinsipper og tilnæringsmåter for bevaringsarbeid av offentlige arkiv. Utvalget avsluttet sitt arbeid i 2002 og la fram *Rapport fra Bevaringsutvalget* (Riksarkivaren, Oslo 2002). Rapporten foreslår prinsipper, kriterier og arbeidsmetode for bevarings- og kassasjon av arkivmateriale. Denne rapporten er benyttet i utarbeidelsen av bevarings- og kassasjonsregler.

Bevaringsrapporten påpeker at kassasjon av offentlig arkivmateriale som en hovedregel skal gjøres ut fra samfunnsøkonomiske hensyn. Kostnadene ved kassasjon skal ikke overskride utgiftene til en uavkortet bevaring av materialet. Med hensyn til kostnadsaspektet bør man ta utgangspunkt i en bevarings- og kassasjonsvurdering på makronivå. Man vurderer arkivskapere, arkiver eller arkivserier med tanke på bevaring og kassasjon, fremfor enkeltdokumenter og for små enheter. En makrovurdering innebærer en overordnet beskrivelse av arkivskapers virksomhet og funksjoner. Målet er å komme fram til hvilke funksjoner det er viktig å dokumentere og hvor disse blir dokumentert. Det er likevel nødvendig å gå inn i arkivmaterialet for å kunne vurdere bevaring og kassasjon. Behovet kommer tydelig fram i forhold til vurdering av arkivets informasjonsverdi.

Bevaringsrapporten tar utgangspunkt i fire bevaringsformål som arkivmaterialet skal vurderes mot. Formålene springer ut fra *Lov av 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv* (Arkivloven) sin formålsparagraf og er tilknyttet ulike kriterier.

- **Formål 1 (F1): Dokumentasjonsverdi.**

Man skal dokumentere offentlige organers funksjon i samfunnet, utøvelse av myndighet og rolle i forhold til det øvrige samfunn og samfunnsutviklingen.

Tilhørende kriterier: Administrativt nivå, saksbehandlingstype, saksbehandlingsledd, ekstraordinære/ordinære aktiviteter, pionervirksomhet, primær/internfunksjon i virksomheten.

- **Formål 2 (F2): Informasjonsverdi.**

Man skal bevare materiale som gir informasjon om forhold i samfunnet på et gitt tidspunkt og som belyser samfunnsutviklingen. Her vil det også være snakk om informasjon som går utover virksomhetens funksjon og virke.

Tilhørende kriterier: Tidspenn/kontinuitet, omfang, informasjonstetthet og tematisk variasjon, lenkbarhet med annet materiale, kvalitative egenskaper og alder.

- **Formål 3 (F3): Rettigheter og plikter I**

Man skal dokumentere personers og virksomheters rettigheter og plikter i forhold til det offentlige og hverandre.

Tilhørende kriterier: Saksbehandlings konsekvenser og hjemmelsgrunnlag.

- **Formål 4 (F4): Rettigheter og plikter II**

Man skal dokumentere arkivskapende virksomheters rettigheter og plikter i forhold til andre instanser.

Tilhørende kriterier: Organets administrative og driftsmessige behov.

Formålene skal vurderes trinnvis fra F1–F4. Faller materiale inn under kriteriene for bevaring i F1 og F2 skal det bevares for ettertiden, enten i sin helhet eller i form av prøver. Hvis materiale bevares etter F3 eller F4 er det ofte snakk om en tidsbegrenset oppbevaring. Materiale kan kasseres når det ikke lenger er gyldig som juridisk dokumentasjon eller det har tapt sin verdi for arkivskaper. I noen tilfeller kan dette være et behov som kan bestå over lang tid, noe som kan tilsi langvarig bevaring.

I tillegg skisserer Bevaringsrapporten enkelte tilleggskriterier som skal vurderes uavhengig av de ulike bevaringsformålene. Det mest relevante er kriteriet knyttet til redundans/unikhet. Hvis dokumentasjonen finnes flere steder, skal man bestrebe seg på å bevare den kun på ett sted. I tillegg må materialets kontekstinformasjon tas i betraktning når man vurderer redundans.